عێلجاڕ

نووسینی: محەمەدفەریق حەسەن

وەنەبێ بەرلەوەی ژنەکەم بەهەناسەی سوار و ڕەنگی پەڕیوەوە چەقی دەرگەی ژوورەکەم پێبگرێ، گوێم لە مرخێش مرخێش و خشەخش و شیرەی دڕاندنی کاغەزەکانی ژووری ئەودیوی تاوێ بەر لە داگیرساندنی پریمزی حەمامەکە نەبووبێ. ئەگەرچی ئێمە منداڵی وردیشمان نەبوو، وەلێ ئەمەیانم بەلاوە ئاسایی بوو. بەڵام شاڵاوی لەناکاوی ئەو حەمکە مەردمە دەم بەهاوارە چاوەڕوان نەکراوە و ئەو مرخێش مرخێش و غەڵبە غەڵبەم بەلاوە نامۆ و ناجۆربوو، کە لەگەڵ قڕەقڕی هاوکاتی پریمزی گەرماوەکەدا مێشکی کاسدەکرد.. ئەوان بەسەریەک لەنێو خۆیاندا بەیەکدا دەهاتن و بەسەریەکیش، بەوەی بەردەرگەیان پێگرتبووین و چەقی شەقامەکەیان تەنیبوو، هەراسیان بەئێمەو خەڵکی گەڕەک هەڵگرتبوو.. دەستەیەک یەک بەخۆیان دەینشیراند:

ــ نیو نیو نیو ینو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو!

دەستەکەی دی لێکدا لێکدا دەیانسەندەوە:

ــ لەیەک کەمتر نابێ، لەیەک کەمتر نابێ، لەیەک کەمتر نابێ!

کووپی قاوەکەم داناو هەروا داماو، سەرنجی ژنە ئەوقبووەکەمم دەدا، کە دەیویست نهێنییەکی خەتەرناک بدرکێنێ و بۆی نەدەهاتە سەر زار، یان زمانی گۆی نەدەکرد. ڕاستبوومەوە. کەمێکیش دەستم دەلەرزین. نێربۆزانە پرسیم:

ـ دەقسەبکە ژنەکە، ئەوە ئەو نیو نیو و لەیەک کەمترنابێیەیان لەچییە؟ ئەوانە کێن و چکارەن و چییان لێم گەرەکە؟!

لەپڕێکا ژنەم ژن، زمانی بەربوو، هەرمەپرسە:

ـ بەڕاست نازانی کێن ئەوانەی ئەو نیو نیو و یەک یەکەیان لێگرتووینەتەوە؟ یان ئەوەتا خۆتی لێ نەبان دەکەی؟! ئەوە هەمووی گۆتاوەڕۆی دەوری قوونی خۆتە. ئاتۆ سەرێ بێنەدەرەوە، خۆ دنیا ئاخرنابێ. وەرە ،چۆن بەدەستی خۆت گۆبەندەکەت گێڕاوە، ئاوهایش بە پیریانەوە بچۆ و چارێکی بۆ بدۆزەرەوە! ئەوانە لەگەڵ تۆیانە! پێدەچێ هەندێکیان لەبنی دنیاوە هاتبن. ڕێیان لە ڕێبوار بەستووە و چی خەڵکی گەڕەکیشە ملەقوتێیانە و تەققەی سەریشیان دێ. نازانن بە هاوارمانەوە بێن، یان هەر بەردێکی لەسەر دانێن و بێدەنگەی لێبکەن؟!

لەم بەڵای لابەلای گوزوگومەتە سەرم دەماسا و سەرگەردان، دەمویست هیچنەبێ کەمێ شپرزەییەکەم بشارمەوە و بۆشم پەردەپۆش نەدەکرا. بەشی ئەوەندەم ئاگا لەخۆ بوو، کە وێڕای دەست لەرزینەکەم دەمارێکی ملیشم بەپەلە پلدەدا. ویستم شێواو و شپرێو ڕوخسار دەرنەکەوم. هەرنەبێ نەختێ خۆم کۆبکەمەوە ئەوجا بەرەوڕوویان ببمەوە. بە پەلەپڕووزێ پیجامەکانم داکەندن و کراس و پانتۆڵێکم لەبەر خۆ هەڵکێشان.. بەدەم خۆگۆڕینەوە یەکدوو سووکە لەتریشم برد. لە دەرەوەشرا چڕەبەندانی مەردم کردبوویان بەڕۆژی خۆیان، یەکبینە چون نێرەکەوی سەرەتای بەهار بەرانبەر یەک دەیانخوێند:

ــ نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو!

ــ لەیەک کەمتر نابێ، لەیەک کەمتر نابێ، لەیەک کەمتر نابێ!

بەگەرووی وشک و دەنگی نووساوەوە لە ژنەکەمم پرسییەوە:

ـ هەر پێتنەوتم چی قەوماوە، من وەختە دەهەری دەبم، ئەو نیو نیو و یەک یەکە چ مانایەک دەگەێێنێ و چ پەیوەندییەکی بەمنەوە هەیە؟

بەسەرێک لەژنەکەمەوە چاوەڕوانی وەڵامێک بووم، نەختاڵێک ڕۆشنایی بخاتەسەر ئەو زەنازەنایەی وا ناخافڵ لەم سەفەرەدا یەخەگیرم بووە، لە دڵەڕاوکێکەم کەمبکاتەوە. بەسەرێکیش خۆم بۆ بەرەنگاربوونەوەیەکی لاسەنگ سازدەدا. یەخەی کراسەکەمم داخست، تا پلدانی خێرای دەمارەکەی ملمی پێبشارمەوە. پێڵاوەکانم لەپێ هەڵکێشان. لە مووبەقەکە، گوڵمێ ئاوم ئەودیو کرد. بۆ پەردەپۆشی دەستە لەرزیوەکانیشم، کە لێمببوون بەتەوق، تەزبیحە قەزوانەکەمم بە دەستی ڕاستەوە گرت، دەستی چەپیشم خنییە گیرفانی پانتۆڵەکەم. دوای هەڵوێستەیەک، بە لووت هەناسەیەکی قووڵم هەڵکێشاو بەزار دامەوە. بەنیازی شەڕێکی نابەرانبەر و دەرەنجامە نادیارەکانی، جا هەرچییەک بن، قیروسیام لێکرد و هەنگاوم نا. لەگەڵ ئەوەشدا، کە پڕ شپرزیاگ بووم، وەلێ لە دیمەنی نامۆی ئەو هەموو کاغەزە ونجڕونجڕ و پەرش و بڵاوانەی بەرپێم ،کە بەسەریاندا هەنگاوم هەڵدەهێنا سڵەمیمەوە.. دیقەتم دا و زەینم دایە ، تمەس ئەم وردە کاغەزانە هەر ئەو زەرفانەن، کە بەخێرێ دوا کۆمەڵە چیرۆکی خۆمم تێخستبوون و ناوو ناونیشانی نووسەرەکانمم لەسەر نووسیبوون، بەونیازەی وەک دوا بەرهەمم بە دیاریی بۆیانی بنێرم. وەهای بۆچووم هەبێ و نەبێ کەسێ لە نائاگایی ئێمەدا خۆی بەماڵداکردووە و ئەم کەتنەی داوە. سەرپێیی چاوێکم بە کتێبەکاندا گێڕا، دیتم ناوی نووسەرەکان و ئەو چەند وشەی ڕێز و پێشکەشکردنەی لەیەکەم لاپەڕەدا بۆم نووسیبوون، بە تووڕەییەوە ڕەشکرابوونەوە. وێڕای ئەوەش هەندی لاپەڕەی کۆمەڵە چیرۆکەکەم هەر بەجارێ کوژابوونەوە. ختوورەیەک بە مێشکمدا جەخماخەی دا. لێ وەختەکە بۆ پرس و بەشوێنداچوون لەبار نەبوو، چونکە لە دەرەوەڕا هەرا و زەنا درێژەی هەبوو، دەبوو خێرا بە دەمییەوە بچم:

ـ نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو!

ـ لەیک کەمتر نابێ، لەیەک کەمتر نابێ، لەیەک کەمتر نابێ!

کاتێ هەزارەزیلەی ئەو مەخلووقەم دی، موچوڕکێک بروسکەیی لەتەوقی سەرمەوە هات و لە کەڵەئەنگوستی پامەوە بەناخی زەویدا ڕۆچوو. ئەوانە وەک عێلجاڕیان کردبێ، لەپەڕگەی دنیاوە هاتبوون. دەرگەیان پێگرتبووم و یەک بەخۆیان دەیانشێڕاند. هەمووشیانم دەناسی. نازانم چۆنیان سۆراخ کردبووم، چۆنیان دۆزیبوومەوە؟ خۆمن ساڵانێکە دوورە وڵات دەژیم و هەروا هەفتەیەکە لەگەڵ ژنەکەمدا بەسەردان گەڕاوینەتەوە. هێمان هەندێ لە قەوم و قیلەکانیشم پێیان نەزانیبووین. ڕۆژی حەشر بوو حەشر. هەر سووسەیان کردم و نەکرد، بوو بە حەمەڕەمزێیەک نەبێتەوە. دەرگایان قلێشانەوە و پێکڕا هێرشیان بۆ هینام:

ـ نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو!

هۆپێکم لەخۆ زانی، لەو هەنگامەیەدا، بوو بە لوورەلووری ئاژێڕ و پەناگرتنی جێبی سەربازیی هامەری شەستتیر بەسەر و حەشر و حەلەللایەک ئەوسەری دیارنەبێ. دیاربوو کەسێ زەنگی بۆ هێزی هاوپەیمانان لێدابوو، بۆیە بەمارینزی بەڵەکپۆشی کڵاوئاسن بەسەری شەشئاگرە لە ئەستوورایی ڕان بەستوو، ئابڵووقە دراین و لەهەر چوارلاوە ڕێگەکانیان بڕی. هیندەم زانی ئەپاچییەک داڵ ئاسا بەبان سەرمانەوە دەسووڕێتەوە. چیبکەم؟ تازە ڕووداوێکەو هاتۆتە پێش و بووە بە ڕیشەوە، دەبێ شانی بدەمەبەر. یەکدوو نەرمەکۆکەم بۆکردو قیڕاندم:

ـ هەموو لایەک خۆشهاتن و دیمانەتان بەخیر. دیارە گشتتان دەناسمەوە. بەداخەوە جێتان نابێتەوە تا خوڵکتان بکەمە ماڵۆچکە قنگەجنۆکە کاتییەکەمەوە. بۆخۆشم میوانم و ڕەوتەنی. ئێستاش بابزانم چ کێشەیەکتان هەیە وا هەندێکتان لەوپەڕی دنیاوە سەرتان بەلای منەوە ناوە؟!

واموت و وامنەوت، بوو بەهەراو زەناو لەیەکتر ڕاسان و دەنگ هەڵبڕین. دەستەیەک دەیانشیڕاند:

ـ نیو نیو نیو نیو نیو نیو .!

گەماڵەڕەشە ڕستکراوەکانی نوگرە سەلمانی یاوەریشیان هەر لەسەر هەمان ئاوازی نیو نیو نیو دەحەپین.. دەستەکەی دیکەش بەرانبەریان هەڵدەبلۆقینەوە، هەڕەشە ئامێز دەستیان ڕادەوەشاند و قسەیان پێدەبڕین:

ـ لە یەک کەمتر نابێ، لە یەک کەمتر نابێ.!

لەو دەمەشدا، مارینزەکان لە پەیجۆڕی ئەوەدا بوون ئەڵقەی گەمارۆیان تەسکتر بکەن. لەپەستا بە بێتەل هەواڵی ڕەوشەکەیان بە سەرو خۆیان ڕادەگەیاند. کۆپتەر، بوون بە دووان و فڕکوهووڕ لەچەرخە و چاودێریدا بەردەوام بوون و کردبوویانینە ئامانج. دیاربوو چاوەڕوانی فەرمانی سەروتر بوون. دۆخەکە دەست و بردی گەرەک بوو. وتم:

ـ تکایە بێدەنگ بن، بەو حاڵە بێحاڵەوە مەحاڵە لێکحاڵی بین. با هەر لایەو نوێنەرێکی قسەبکا.

هێنایان، بردیان، بەیەکداهاتن. دوای قەدەرێک، هەرچی دەستە و دایەرەی فیلە دەحشک، لەوانەی بەهاوکاریی باریق، دەڤەری قەراخی مەفتەنی باوانم و قوولەی مەفتەنی خاڵوانمیان ئەنفال و سووتاندبوو، مرۆڤی گومڕا و سەربەگۆبەن، دۆڕاو، هێڕ، بشێونە و دەمگەرم، کوڕی ڕۆژ، ژەهرفرۆش، ڕسوای زەمانەو مەسوولی بەخت سپی، جانتا و چارە و فایلڕەشیان لە نێودا بوو. جاسووسی ڕۆم و عەجەم دەبینران، وەلێ هێشتا مابووی دەستیان بکەوێتە ڕوو. کۆنە بەعس و کۆنە هەرامە و کەونە دز و تازە دز.. سینگهەڵکێشانی جەنگی ناوخۆی، شێری ماڵەوەو ڕێویی دەرەوە، داوێنتەڕانی شارانیان لەتەکدابوون. شاعیری دەربار و قوزانی و بەعس نووسم بەبوتڵە عارەقی فەلەوە لەناویاندا بینی.. هەموو ئەمانە فایلڕەشێکیان بەنوێنەر هەڵبژارد.. باقیمەنێ، لە پیاوی فرەژن و مرۆڤگەلی توندە تەبیعەتی مۆنی و سابرێنە ڕیشە و بازرگانی جەنگ و مولازم حەججاجی خەڵکی عەفەچ و عەریف شەمخی و سەربازگەلی پیسنەفەری وەک: بووری مجاری مەسدوود، پرێمز داخیل بەرمیل و زبالە چەللووب واوی و چوار براکە: طرێمش و برێمش و عرێمش و غرێمش، کە گۆڵە ڕەشەکانی نوگرەیان ڕست کردبوو، بەشوێن خۆیاندا دەیانهێنان. گۆڵ دەحەپین و دەگەپین. هەموو ئەمانە، وێڕای تێکەڵەیەک لە گەندە مەخلووقی فرە نەتەوە و ڕەگەز و فرە خولیا، کە بەڵمەڕیشەیەکیان کردە نوێنەری خۆیان.. منیش ئاماژەی فایلڕەشەکەم کرد و وتم:

ـ فەرموو هەڤاڵی ئەندامی سەرکردایەتی، کێشەکەتان چییە؟

ـ ئەوی ڕاستی بێ ئێمە بۆ کێشەی خۆمان ئەم ڕێگە دوورەمان نەبڕیوە. ئەوەش لەولاوە بوەستێ، کەخەمی ئێمە لەوە مەترسیدارترە بەنووسەر و مووسەر چارەسەر بکرێ. بۆخۆت دەزانی لەوانەیە دووچاری لێپرسینەوە ببین و بکەوینە بەر شاپی جەماوەر. ئێمە بۆکێشەیەک هاتووین هی تۆیە و ئێمە پێوەی دەناڵێنین. خۆت دەماناناسیتەوە. ئێمە بە دنیایەک جیاوازیمانەوە، خەلقندەی خۆتین. تۆش ئەمڕۆ بەنیازی، چەند دانەیەک لەدوا بەرهەمی خۆت پێشکەش بەهەندێ نووسەر بکەی. لەم دەرفەتەدا، ئێمەش وەک پاڵەوانی چیرۆکەکانت قسەی خۆمان هەیە. خۆت چاک دەزانی، من

لەبری کام گرووپ دەدوێم. ئێمە ڕامان وایە: دەبێ یەک گەڵای تەواو بخەیتە نێوان هەر کتێبێکتەوە ئەوجا بۆیانی پۆست بکەیت!

ـ مەبەستت لەم پێشنیازە چییە هەڤاڵی سەکردە؟!

ـ ببوورە، ئەمە پێشنیاز نییە، بەڵکو داوایەکی هەنووکەیی بەرەی ئێمەیە. پێی لەسەر دادەگرین و هەردوو پێشت لێدەکەینە کەوشێک! ئاخر ئێمە دڵمان بۆ حاڵت ژاندەکا! ئەمڕۆ ئەم ئاکارە (خەریکە) دەبێتە نەریتێکی باو و تۆ لێی بێئاگای. ئاخر ئەوەتا کەسێک باسی ئەرک و ماندوبوونت ناکات. لەکاتێکدا وەک ئێمە دەزانین بەشێک لەو بەناو هونەرمەند و نووسەرانەی بەم ڕۆژگارە بەشان و باڵیاندا هەڵدەدرێ، ئەوەی هونەرو ئەدەب بێ پێیان نییە. بگرە هەندێ لەو نووسینانەی بەناوی خۆیانەوە بڵاویان دەکەنەوە، بەسەقەتی لەزمانە دراوسێکانەوە وەریانگێڕاوە. کەچی ئەوەتا بەم ڕۆژگارە مۆنتکارلۆیەک بە دوایانەوەیە، ڕیکلامیان بۆدەکەن و بێناغە بەشان و باڵیاندا هەڵدەدەن. ئاخر ئەوە بەزەبری سەد دۆلارەکەیە وا بەختیان یارو چەرخیان یاوەرە حەمەگیان! ئێمە پێمان وایە ئەو دیارییەشی، کە هاوپێچ لەگەڵ هەر کتێبێکدا دەینێری نابێ لە گەڵایەک کەمتربێ!

ـ لەمەبەستی دەستەی فایلڕەش گەیشتم.. ئێستاش نۆرەی تۆیە، بەڵمەڕیش، چ گرفتێکت هەیە، فەرموو بئاخڤە.

بەڵمەڕیش، بەتەزبیحی دەستییەوە هاتە پێشەوە و وتی:

ـ شەریفی نۆکەرت، گەورەم!.. ئێمە بەپەسەندی نازانین هەروا بەهەوانتە ئەو بڕە پارە جوانە بجرنگێنی و لەبەردی بدەی. ئێمەمانان دنیامان زێتر دیوە. لەوەیش ئاگادارین، کە وێڕای ئەوەی ئێوە لە ئەوروپا دەژین، بەڵام وەنەبێ لەوێش پارە ڕژابێ. بۆ بابایەکی وەک(ئەو جۆرە) ڕەخنەسازە مەراییکەرە لات ولوارانە، سەرو پەنجا دۆلاری ئەمریکایی لەدەمی بابیشیان زیادە، ئەویش بەمەرجێ بەڵێن بدەن، هەریەکەو توێژینەوەیەکی پیاهەڵدان ئامێز لەسەر یەکێ لە بەرهەمە دانسقە و ناوازەکانت، کە دوور لە ڕووپامایی، ئەوەدەهێنن وەهایان پێبگوترێ، بهۆنێتەوە. لەگەڵ ڕێزمدا، ئەو برادەرانەی ئەولا، ئایەو مایە و سەرمایەیان لا بێبەهایە. وەدەزانن پارە بەچەقەنە پەیدا دەبێ. ئەوان هەر ئەوەندە دەفامن!.. ئەقڵیان بەوە ناشکێ، کە وەک جەنابی بازرگانباشی دەفەرموێ: ئەوەی پوولێکی نەبێ پوولێکیش ناهێنێ. بەندەی نۆکەرتان وەک کەسێکی زانا، لەوە گەیشتووم، کە هەر سەنتێک دەبێ حسابی تەواوی بۆبکرێ، چونکوم سەنتێکی تر ڕادەکێشێ گەورەم!

بەچواردەورمدا هەدوو لا چرکەیان لەخۆیان بڕیبوو، چەمەڕای ئەنجامی وتوویژ بوون بەکوێ دەگا. ئاوڕێکیش چییە لەو گەلە مارینزەیان نەدەدایەوە، کەپەنجە لەسەر پەلاپیتکە چاوەڕوانی ڕاپەڕاندنی فەرمان بوون. ئەو هەموو ئاسایش و ماسایشە خۆماڵییەش لەولاوە بوەستێ، کە لەدوای دواوە، کوچک لەئاگر گەرمتر، سەریان لە ڕاووڕووت دەخورا. دوای چەند چرکە ساتێ ساکان، کە لە تاسانەوە نزیکتر بوو، زارم هەڵهێنایەوە:

ـ پێویستی نەدەکرد خۆت بناسێی. دەتناسمەوە، تۆش کارەکتەرێکی دەستکردی خۆمی شەریف!

لەم هەنگامەیەدا سێرجنتێکی مارینز هاتە بن ڕیشمەوە، بێسڵاو، کاوبۆی ئاسا، بەتۆنێکی ئەمریکاییانە وتی:

ـ فەرماندە مۆڵەتی تەنیا دە خولەکی پێداون. ئەگەر دەست بڵند نەکەن ئەوا بەخۆشتەوە، توورەکەتان لەسەر دەکەین. تەنیا دە خولەک، نۆمۆڕ!. ئەندەرستاند؟!

ـ ئۆککەی سێر، ناهێڵم بخایێنێ!

پێشتر هەر لۆزەنگەر و بۆرمی خۆماڵی گەفیان لێکردبووم. ئەمە یەکەمجارم بوو چاوشینێ خێسە و گەفم لێبکا. سێرجنت بە مرقەمرق گەڕایەوە لای مارینزەکان. شەریفی بەڵمەڕیش و هەڤاڵی فایلڕەشی ئەبرۆو سەرو سمێڵ بەڕەش بۆیەکراوی لووت دافسیاگیش، وەک نەبایان دیبێ و نە باران هیچ کاردانەوەیەکیان نەبوو. سەیرکەن یاران، ئەمە چ گەڕ تێ ئاڵاندنێکە؟ چ گۆتاوەڕۆیەکە، پاڵەوانانی چیرۆکەکانم نایانەوە ؟! فریای خۆم نەکەوم حاڵم فیشقە و توورەکەم لەسەر دەنێن! بەجارێ سەری دنیام لێهاتەوە یەک. ئەمە چۆن گەشت و گوزارێک بوو بەناخێری گیانم کردم؟

بێئۆقرە لە شەریفم پرسی:

ـ ئەدی ئەگەر ئامادە نەبم سەنتێکیش چییە بیجرنگێنم؟.. چ پێویستیم بە مەرایی و پیاهەڵدانی ڕەخنەنووسی کرێگرتە هەیە؟

ـ ئەمەیان کاری نەکردەیە و هیچ لایەکمان لێتی قەبووڵ ناکەین. دوای ئەوەش چاوەڕوانی ئەوەمان لێنەدەکردی حساب بۆ ئەم هەموو کارەکتەرە نەکەی، کە خەلقندەی هزرو قەڵەمی خۆتین! تۆ بزانە چۆن دەیانەوێ بمفریوێنن؟ وادیارە ئەوانە باکیان لە مارینزیش نییە! کات هەروا تەنگی پێهەڵدەچنیم و هێزی مارینزیش گەمارۆی دەورمانی توندتر دەکرد. منیش چارەسەرێکم پێنەبوو. بەهەڤاڵی لووت دافسیاگم وت:

ـ هەردوولاتان لەسەر بەرتیل کۆکن. جیاوازیتان تەنیا لەبڕی بەرتیلەکەدایە!

بەڵمەڕیشە هاتە پێشەوە، وتی:

ـ جابۆ بەرتیلی ناو دەنێی، ناوی سەرقەڵەمانە، یان دەستخۆشانەی لێبنێ و بڕایەوە! پەنجا دۆلاریش بڕە پارەیەکی گونجاوە بۆ هەر ڕەخنەگرێ.

سەرنجێکی سەعاتەکەی مەچەکم دا، نزیکەی پێنج خولەکی بەبەرەوە مابوو. من بێئۆقرە و سەدان پاڵەوان و کۆمبارسی چیرۆکەکانیشم مێش میوانیان نەبوو. هەڤاڵ لەولاوە هەڵیدایە:

ـ وەک پاڵەوانی چیرۆک و ڕۆمانی هەموو ئەو نووسەرانەی دنیا، ئێمەش پێمانخۆشە لە لاپەڕەی گۆڤار و لە دووتوێی کتێبە ڕەخنەییەکاندا ناومان بکەوێتە نێو ناوان. بچینە سەر تەختی شانۆ و پەردەی سینەما، جەماوەر بەعەزرەتەوە بۆ بینینمان ڕیز ببەستن!

بەڵمەڕیشە بۆی سەندەوە:

ـ نابێ بەناوی ئازاری ویژدان و هەڵویست نواندنەوە، کە نووسەرمان لەهەموو سەردەمێکدا لە سەر زارێتی، کارێ بکا بەو ڕادەیەش بخرێتە پشت گوێ.

هەڤاڵی فایلڕەشی لووت دافسیاگ وتی:

ـ بەڵام من وەک نمایندەی حەشاماتەکەی لای خۆم هەر سوورم لەسەر ئەوەی، کە لە هەموو بارێکدا نابێ دیاریی ڕەخنەگر لە سەد دۆلار کەمتربێ!

بەڵمەڕیشە بۆی سەندەوە:

ـ ئەگەر بەقسەی بەرەی ئێمە نەکات، ئەوا بڕیارە لەناو خۆماندا پیتاک بکەین و چیمان کۆکردەوە بەدیاری بۆ ئەو ڕەخنەسازانەی بنێرین، کە بەرهەمەکانی بەسەر دەکەنەوە. بەمەرجێ بڕی هەر دیارییەک لە پەنجا دۆلار تێنەپەڕێ!

لە هەڤاڵم پرسی:

ـ بەڕاست ئەمە ڕای شاعیرانی دەربارێشە؟!

ـ بەڵێ گەورەم، جەنابی کاکە حەمەگیان. ئەوان پێیان وایە، (هەندێ) لەو بەناو ڕۆماننووس و چیرۆکنووسانەی، وا ئەمڕۆ بەزەبری بەرتیل، بەردەوام لەسەر بەرهەمەکانیان دەنووسرێ،

نیوەناچڵ تەکنیکی حەفتاکانی سەدەی ڕابوردووی کۆمەڵە چیرۆکی سێبەری ئەسپەشێ ی جەنابتان، نیوەزمان، کاوێژ دەکەنەوە.

لە بەڵمەڕیشەم پرسی:

ـ پیاوانی دەستە و دایەرەی تۆ، لەگەڵت هاوڕان ؟

ـ بەڵێ هاوڕاین کاکە محەمەد! ئێمە لەژێر ناونیشانی (وەڵیفەتانە)دا فتوامان بۆداوە و حەڵاڵمان کردووە!

بەو ڕۆژە فێنکە، بەدەم دڵەڕاوکێوە، تنۆک تنۆک ئارەقەی شەرمەزاریم دەردەدا. هەرچەند دەمدایە بەر زەینی خجڵم، زێتر بەناخی زەویدا ڕۆدەچووم. ئەمە چ خۆرەیەکە هزری ئەم مەخلووقەی داڕزاندووە خودایە؟! ئامادەبووان مقۆمقۆیان تێکەوت. دەیانزانی، من بابایەکی لام و ناسازێم، بۆیە گفتوگۆ لەوەدایە بگاتە بنجبەست. لەولاشەوە دەسترێژێک، وەک دوا گەف بەسەرماندا ڤزی. من تۆقیبووم و ئەوان بێباک. سەرنجێکی پەلەی سەعاتەکەم دا، تەنیا دوو خولەک مۆڵەتم مابوو. بەژنەکەمم گوت:

ـ هەیدێ، هەر ئێستا ئەو کتێبانەم بگەێنێ!

دیاربوو خێزانەکەم بەتۆنی دەنگ و دەست بردنی لەپەستامدا بۆ ئەبرۆ و سمێڵم، هەستی بە دژواریی ئاستی دڵەڕاوکێکەم کردبوو بۆیە تەکانی وەبەر خۆی دا.. لەوانەیشە لەو سۆنگەیەوە بووبێ، وەک هەموو ژنێکی لەگەڵ کتێبا ناتەبا، ویستبێتی لەکۆڵیان بکاتەوە. بۆیە بە فڕکانێ ئەو چەند دانەیەی لەوێبوون، هێنانی. لەولاشەوە ئەو جەماوەرە یەک بەخۆیان دەنگیان لێ هەڵبڕیبوو:

ـ نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو نیو!

ـ لەیەک کەمتر نابێ، لەیەک کەمتر نابێ، لەیەک کەمتر نابێ!

دەستی ڕاستم هەڵبڕی و هەموو بەجارێ بێدەنگ بوون. قوڕگم سافکردو وتم:

ـ من گوێ لە دایکی شەهیدو مرۆڤە ساغەکان دەگرم نەک لەئێوە؛ کە بەڵمەڕیشە و فایلڕەش نوێنەرتانە. کوا بۆ سوارە و پەریخان و لەتیف کەریم و لازۆ و نەخشین و شیلان و مەردان ومەلیحی لەمەڕ هەڵەبجە و کاوەی لەمەڕ دەربەن باسەڕە و ئەمینی سوارچاک و پاکیزە ئەتک کراوەکانی نوگرە و حەزەر و عەرعرەتان لەگەڵ نییە؟! کوا بۆ ئافرەتێکتان لەنێودا نییە؟!

هەڵدەبەزینەوە. پێیان دادەگرت. مستیان ڕادەوەشاند. ناڕەزاییان دەردەبڕی. دەوەرە سەر سپی مەکە؟ دەستنێژ و دەستکردی قەڵەمی خۆت بن و خۆیان لێکردبێتی بەشت ؟!.. ئەوان نێوەندە ئەدەبییەکەم پێدەناسێنن!! توخوا ئەم دۆخەی تێیکەوتبووم دەق وەک ئەوە ڕێبوارە نییە، کە تازەکی لە شارەوە گەڕابێتەوە دێ، کەچی لەخەڵکی گوندەکەی بپرسی، خزمینە دەنگ و باسی شار چییە!؟ بەپەلە کتێبەکانم لەژنەکەم وەرگرت. ڕاوەستن بۆم. خۆم دەزانم ئێستا چیتان بەسەر دێنم؟! کتێبەکانم گەیاندە گەرماوەکە و بەتووڕەییەوە، دوابەیەکیانم بەدەم نێڵەنێڵی توونی حەمامەکەوە دا.. گڕ، گرفەگرف زمانەی کێشا. دوای ئەوەی لەوە دڵنیابووم، کتێبەکانم سووتاندووە، بە پارێزەوە ئاوڕێکی نیگەرانم لە پاڵەوانانی چیرۆکەکانم دایەوە، دیتم چۆڵ و هۆڵ، کەسیانم نەدی.. ئەو چڕەبەندانی مەردمەی تاوێ لەوەوبەر بەزەوییەوە زەرد نەدەبوون، تووناوتوون چووبوون، شتاقیان لەوێ نەمابوون.

کۆبنهاون 15.09.2004

عێلجاڕ: گردبوونەوەی خێڵ بەنیازی ئەنجامدانی کارێکی گرنگ ، (النفیر العام)

گوزو گومەت: لەهیکڕا، لەپڕ، لەناکاو

بابایەکی لام: کابرایەکی کەللە ڕەقم و ناسازێم
سەرگەڕ: داڵەکەرخۆر، دالآش، سیسارکە کەچەڵ
دەحشک: جاش
چەمەڕا: چاوەڕێ (هەورامییە)